

Република Србија

КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ

КОНКУРЕНЦИЈЕ

Број: 6/0-02-577/2013-5

Датум: 17. септембар 2013. године

Београд

На основу члана 37. став 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09, у даљем тексту: Закон), члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“ број 49/2011), члана 13. став 2. Статута Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“ бр. 49/2010), члан Савета Комисије за заштиту конкуренције по овлашћењу председника Комисије за заштиту конкуренције бр. 1/0-06-332/2013-7 од 06. августа 2013. године, одлучујући по пријави концентрације број 6/0-02-577/2013-1, коју су, преко адвоката по пуномоћју Драгана Гајина, из Београда, ул. Добрачина бр. 38, заједнички поднели друштво „Јоһера В.В.“, организовано у складу са правом Холандије, са седиштем на адреси Galwaniwek 10 B, NL 8071 SC Nunspeet, Холандија, регистарски број друштва 08224951 и друштво „Naftachem“ д.о.о., са седиштем на адреси ул. Војводе Путника бр. 79, Сремска Каменица, Република Србија, матични број друштва 087791546, дана 17. септембра 2013. године доноси следеће

РЕШЕЊЕ

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје на тај начин што друштво „Јоһера В.В.“, организовано у складу са правом Холандије, са седиштем на адреси Galwaniwek 10 B, NL 8071 SC Nunspeet, Холандија, регистарски број друштва 08224951, стиче 51% удела у друштву „Nestro Dunav“ д.о.о., са седиштем на адреси ул. Белило бр. 37, Сремски Карловци, матични број друштва 20680075, уговорним преузимањем предметних удела на основу Уговора о преносу удела од 22. августа 2013. године, од њиховог претходног власника – друштва „Optima група“ д.о.о., организованог у складу са правом Републике Српске – Босне и Херцеговине, са регистрованим седиштем на адреси Краља Алфонса XIII бр. 37а, Бања Лука, јединствени идентификациони број друштва 4402785320005, док друштво „Naftachem“ д.о.о., са седиштем на адреси ул. Војводе Путника бр. 79, Сремска Каменица, Република Србија, матични број друштва 087791546, као други члан друштва „Nestro Dunav“ д.о.о., задржава свој претходни статус у овом друштву са 49% удела у истом, на који начин долази до промене вршилаца заједничке контроле над друштвом „Nestro Dunav“ д.о.о, односно стицања заједничке контроле над постојећим учесником на тржишту у смислу члана 17, став 1, тачка 3) Закона.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да је друштво „Јоһера В.В.“ у име подносилац пријаве концентрације, у предвиђеном року извршило уплату износа од 25.000,00

(двадесетпетхиљада и 00/100) ЕУР на девизни рачун Комисије за заштиту конкуренције отворен код Народне Банке Србије, што представља одговарајућу висину накнаде за издавање решења о одобрењу концентрације у скраћеном поступку из чл. 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције.

Образложење

Адвокат Драган Гајин, из Београда, ул. Добрачина бр. 38, из адвокатског ортачког друштва BDK Advokati AOD, на основу пуномоћја достављеног Комисији за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија), поднео је у име својих клијената – друштва „Johera B.V.“, из Краљевине Холандије (у даљем тексту: Johera), и друштва „Naftachem“ д.о.о., из Сремске Каменице, Република Србија (у даљем тексту: Naftachem), пријаву концентрације (у даљем тексту: пријава), заведену под бројем 6/0-02-577/2013-1 од 2. септембра 2013. године. На основу садржаја и структуре предметне пословне трансакције, као и увидом у висину прихода које су остварили сви учесници ове концентрације појединачно и заједно, закључено је да је од стране подносилаца пријаве поступљено на исправан начин када је ова концентрација пријављена Комисији, ради издавања одобрења за њено спровођење. Иницијално поднету пријаву, подносилац је за потребе њеног комплетирања сагласно пропису, допунио поднесцима од 2. и 5. септембра о.г.. Комисија констатује да је предметна пријава припремљена изузетно квалитетно у свим својим деловима. Благовремено и у целости уплаћен је прописани износ накнаде за издавање акта Комисије у скраћеном поступку, што је констатовано у ставу II диспозитива. Подносилац пријаве је доставио образложени захтев за одређивање мере заштите података у коме је специфицирао податке и изворе њиховог коришћења за које се сагласно члану 45. Закона и члану 5. Уредбе о садржају и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“ број 89/2009), тражи одређивање мере њихове заштите. Комисија је по овом захтеву одлучила закључком 6/0-02-577/2013-4 од 12. септембра 2013. године.

Друштво Johera (први подносилац пријаве), јесте холандско друштво основано 2009. године са циљем обављања делатности учешћа у другим друштвима, односно инвестирања у њих. Ради се о једночланом друштву, чији је оснивач и једини власник, односно члан, друштво „Modest Holding Ltd.“ са Малте. Johera до сада није имала никакав облик присутности, односно ни непосредне ни посредне активности на нашем националном тржишту. Спровођењем ове концентрације Johera први пут улази на тржиште Републике Србије. Током 2010. године, први подносилац пријаве стекао је 50% удела у друштву „First Woodsteeping Works Ltd.“ (Руска Федерација), који су наредне – 2011. године продајом отуђени, па у тренутку пријаве предметне концентрације Johera не поседује удео ни у једном друштву.

Друштво Naftachem (други подносилац пријаве) јесте приватна компанија са седиштем у Сремској Каменици, која је регистрована за трговину на велико чврстим, течним и гасовитим горивима и сличним производима (шифра делатности: 4671). Ово друштво основано је 2003. године и на српском тржишту нафтних деривата – у пословима увоза, складиштења и дистрибуције ових производа – присутно је већ једну деценију. Naftachem као свог оснивача и

јединог власника са 100% удела, има компанију „Postkey Investments Limited“ са седиштем у Никозији – Кипар. Матично друштво Naftachem-а претходну активност у Републици Србији остварује и преко зависног друштва активног у области пословања са некретнинама – „Postkey Real Estate“ д.о.о. из Сремских Карловаца, у коме „Postkey Investments Limited“ има 97,6% удела. Поред трговине нафтним дериватима Naftachem се бави и комплетном логистиком неопходном за транспорт деривата. Поседује флоту речних танкера од 8 пловила, од којих се 6 користи за потребе транспорта горива. Допрему горива ово друштво врши речним путем, сопственим бродовима. Након транспорта врши се складиштење допремљеног горива у Naftachem-овом нафтном терминалу у Београду (који се налази на Ади Хуји). Naftachem, осим наведених активности обавља и друмски превоз нафтних деривата до својих купаца, коришћењем властитих возила (4 цистерне, свака са по 30 хиљада литара носивости, опремљене су сопственим системом за утовар/истовар, као и системом дигиталног мерења). Подносиоци пријаве доставили су све прописане податке. Између осталих и оне који се односе на остварену висину прихода друштва Naftachem, податке о броју запослених, као и информације о највећим добављачима и купцима овог друштва – ранжираним на основу вредности појединачно реализованих набавки/продаја. Комисија констатује да се на страни прихода друштва Naftachem формирала врло стабилна растућа тенденција, па су ти приходи у прошлој пословној години практично били више него двоструко већи од прихода који су остварени у 2010. години.

Друштво над којим овом пословном трансакцијом долази до промене вршилаца заједничке контроле, јесте друштво „Nestro Dunav“ д.о.о. (у даљем тексту: Nestro, или циљно друштво). Основано је 2010. године као једночлано друштво, у коме је оснивач и једини власник са 100% удела била компанија „Optima група“ д.о.о. (овде продавац удела) из Бања Луке. Ово друштво и Naftachem средином 2011. године закључили су Уговор о приступању, којим је предвиђено стицање 49% удела у друштву Nestro од стране Naftachem-а, док преосталих 51% удела задржава „Optima група“ д.о.о.. Комисија је 5. септембра 2011. године издала решење, којим је одобрила спровођење претходно описане трансакције. Циљ њеног реализовања, односно укључивања Naftachem-а у власничку и управљачку структуру циљног друштва, био је спровођење заједничког улагања чланова друштва у изградњу терминала за складиштење и претовар нафтних деривата на Дунаву, код Сремских Карловаца. Подносилац пријаве доставио је већи број информација о фазном поступку изградње терминала и тренутном стању предвиђених радова и пројеката и исти се налазе у списима предмета.

Предмет пословне трансакције о којој се одлучује овим решењем Комисије, тиче се промене вршилаца контроле над друштвом Nestro, уз задржавање истог облика – типа контроле над овим друштвом, која ће се и даље (након реализовања трансакције) вршити као и до сада, односно као заједничка контрола. Један од два досадашња власника циљног друштва – „Optima група“ д.о.о., одлучила је да свој сувласнички удео у циљном друштву од 51% прода холандској компанији Johera. С тим у вези, стране заинтересоване за реализацију оваквог купопродајног односа, потписале су 22. августа 2013. године Уговор о преносу удела. Овај документ, на основу кога купац (Johera) стиче од продавца (Optima група“ д.о.о.) 51% удела у циљном друштву,

достављен је Комисији као правни основ предметне концентрације, а Комисија је исти прихватила као валидан акт о концентрацији. Реализовањем одредби овог уговора, купац предметних удела у циљном друштву постаје његов други члан (уз Naftachem), док се продавац повлачи из циљног друштва, на који начин његово чланство у овом друштву престаје. [...] ¹.

За потребе дефинисања релевантног тржишта производа, подносиоци пријаве пошли су од чињенице да купац предметних удела у циљном друштву није присутан на тржишту Републике Србије, због чега је за наведену сврху узета у обзир делатност коју обавља Naftachem. Три главне делатности које, како је и раније указано, обавља ово друштво на тржишту Републике Србије јесу продаја нафтних деривата на велико, њихово складиштење, као и транспорт истих. Анализирајући структуру укупних пословних прихода Naftachem-а, утврђено је да од наведених делатности, далеко највећи значај у пословању овог друштва, има veleпродаја нафтних деривата. Конкретно, тај део пословања Naftachem-а, генерише далеко највећи проценат укупних прихода овог друштва (око 98%). Друга по значају делатност Naftachem-а, јесте складиштење нафтних деривата, које је у пословним приходима овог друштва током претходне три године учествовало у распону од 0,6% до 1,8%. Коначно, приходи од транспорта, ни у једној од претходних година нису достигли ни 1% у укупно оствареним приходима овог друштва, због чега подносиоци пријаве предлажу да за потребе оцене ове концентрације, није потребно као једно од релевантних тржишта производа обухватити и тржиште транспорта нафтних деривата. Овакав став подносиоци пријаве образлажу тиме да издвајање послова транспорта нафте друштва Naftachem у посебно релевантно тржиште производа, не би ни на који начин утицало на оцену предметне концентрације, из разлога што се купац (Johera) у Републици Србији не бави транспортом нафтних деривата, нити било којом другом делатношћу. У односу на претходно становиште подносилаца пријаве, које је од стране Комисије прихваћено као исправно, предложено је да се за потребе предметног поступка одреде два релевантна тржишта. Прво од њих је тржиште veleпродаје нафтних деривата, а друго је складиштење нафте и нафтних деривата.

На тржишту veleпродаје нафтних деривата у Србији су тренутно активна 172 привредна друштва, која поседују лиценцу за трговину нафтом, дериватима нафте, биогоривима и компримованим природним гасом, издату од стране Агенције за енергетику Републике Србије. Међу лиценцираним друштвима за обављање наведене делатности, јесте и Naftachem који је носилац лиценце од краја 2007. године, а иста је добијена на период од 10 година. Када је реч о велетрговини нафтом и нафтним дериватима, Naftachem је ову своју активност фокусирао превасходно на промет евродизела. Овај дериват је у 2011. години био заступљен са 64% у укупној количини деривата коју је Naftachem у тој години набавио, а затим продао својим купцима. Од стране подносилаца достављени су прецизни подаци о учешћу појединих нафтних деривата у пословању Naftachem-а у области велетрговине нафтних деривата и исти се налазе у документацији предмета. Naftachem није власник, нити корисник бензинских станица, односно нема сопствену малопродајну мрежу. Подносиоци пријаве истичу да из угла крајњих потрошача, а у смислу заменљивости тражње,

¹ Акт садржи заштићене податке

поједини нафтни деривати нису међусобно заменљиви, из разлога што је њихова намена различита (неки од њих употребљавају се нпр. за грејање, а други за покретање моторних возила). Такође, из угла крајњих потрошача може бити дискутабилно и постојање заменљивости тражње између нафтних деривата са истом наменом. Конкретно, и моторни бензин и дизел служе за покретање моторних возила, али генерално нису заменљиви, осим у ситуацији уградње одређених уређаја који омогућавају прелазак са једне на другу врсту деривата, у ком случају се може говорити о потенцијалној заменљивости тражње. За разлику од заменљивости тражње између појединих нафтних деривата, заменљивост понуде свакако постоји, а у односу на члан 2. став 4. и члан 4. Уредбе о релевантном тржишту. Конкретно, за продавца који се бави велепродајом одређеног нафтног деривата, не постоје суштинске препреке да у своју продају уврсти и неки други нафтни дериват, што значи да учесник на тржишту који се бави прометом једне врсте нафтних деривата, нема никакве административне препреке за бављење трговином и неке друге врсте деривата нафте. Из овог разлога становиште подносиоца пријаве јесте да у погледу продаје нафтних деривата постоји заменљивост понуде између појединих нафтних деривата, те да је из тог разлога оправдано да се као релевантно тржиште производа одреди збирно тржиште свих облика нафтних деривата. Уобичајено је да учесници који у свом велепродајном програму нуде ове производе, у понуди имају цео асортиман појединих нафтних деривата. Такође, највећи купци који су учесници на тржишту велепродаје нафтних деривата у Републици Србији, најчешће потражују широк и разнолик опсег истих. Сви овде наведени разлози определили су Комисију да као релевантно тржиште производа у овом случају одреди велепродајно тржиште свих нафтних деривата. Чак и уколико би се заузео став да је потребно одредити одвојено релевантно тржиште производа за сваки од нафтних деривата, то ни на који начин не би утицало на оцену предметне концентрације. Ово проистиче из чињенице да купац удела у циљном друштву до сада није присутан на тржишту Републике Србије, због чега ова трансакција ни у ком случају не може довести до јачања тржишног удела учесника концентрације, нити на други начин може утицати на конкуренцију у Републици Србији. На основу података садржаних у Секторској анализи тржишта трговине на велико и трговине на мало дериватима нафте у 2011. години, која је израђена у Комисији за заштиту конкуренције, подносиоци пријаве именовали су највеће конкуренте на тржишту велепродаје нафтних деривата у Републици Србији, а то су пре свега: НИС, Lukoil Srbija, OMW Srbija, Intermol, ЕКО Србија, Knez Petrol, Europetrol, Petrobart. Комисија у својој интерној документацији располаже и подацима који се односе на тржишне уделе ових, као и других учесника активних на тржишту велепродаје нафтних деривата у Републици Србији.

Као релевантно географско тржиште када се ради о тржишту велепродаје нафтних деривата, подносилац пријаве предлаже да то буде читав национална територија. Наиме, Naftachem као једини учесник у концентрацији који је активан на тржишту Републике Србије, у погледу велепродаје нафтних деривата покрива целу територију Србије. Будући да код велепродаје нафтних деривата, продавци ове производе могу испоручивати купцима на читавој националној територији, подносиоци пријаве истичу да у том смислу постоји супституција тражње на нивоу републике, што оправдава становиште да се релевантно географско тржиште одреди као национално.

Пословима складиштења нафте и нафтних деривата могу се бавити само за те послове лиценцирана друштва. Тренутно, 13 привредних друштава поседује лиценцу за складиштење нафте, деривата нафте и биогорива, а међу њима је и Naftachem, који овакву дозволу поседује од 2007. године са роком важења од 10 година. Складиштење је друга по важности делатност Naftachem-а и ово друштво тренутно поседује 3 резервоара за складиштење нафтних деривата, о чему су Комисији достављене све релевантне информације. Спровођењем заједничког улагања, складишни простор који је на располагању Naftachem-у, биће у значајној мери повећан. И након изградње овог новог терминала у Сремским Карловцима, о чијем је капацитету подносилац пријаве обавестио Комисију, Naftachem ће и даље имати релативно низак удео у укупном складишном капацитету у Србији. Тај капацитет у Републици Србији са 67 постојећих локација за складиштење нафте и деривата износио је у прошлој години близу 196 хиљада м³. Када се тренутни складишни капацитети друштва Naftachem ставе у однос са наведеним податком, проистиче да је учешће Naftachem-а на тржишту складиштења око 2,6%. Након што изградња терминала буде завршена, Naftachem-у ће на располагању бити и додатна количина складишног простора (нешто већа од оне с којом тренутно располаже), чиме би удео овог друштва на тржишту складиштења релевантних производа, достигао око 5,5%. С друге стране након изградње терминала (од укупно 12 хиљада м³), купцу (друштву Јоhera) на располагању би била приближно половина тог складишног простора, односно око 6 хиљада м³. То би чинило око 2,9% укупних складишних капацитета у Републици Србији. У вези повећања тржишног удела учесника концентрације на тржишту складиштења нафте и нафтних деривата, Комисија указује да би оно по размерама било такво да не би могло имати негативан ефекат на конкуренцију. Ради се о томе да до наведеног повећања тржишног удела не би дошло простом хоризонталном интеграцијом, тј преузимањем конкурента, већ на основу заједничког улагања, чији је циљ изградња нових складишних капацитета. На тај начин не само да изостају негативни ефекти на релевантном тржишту већ се конкуренција на овом тржишту и појачава. Изградњом нафтног терминала у Сремским Карловцима извршиће се повећање укупног складишног капацитета у Републици Србији, а самим тим и побуда на релевантном тржишту производа. Становиште је подносиоца пријаве да као релевантно географско тржиште када је о складиштењу реч, треба одредити читаву националну територију, а Комисија је овакво становиште које је образложено од стране подносилаца пријаве, оценила исправним. Као главни тржишни учесници на другом дефинисаном релевантном тржишту производа – тржишту складиштења, подносиоци пријаве навели су следећа привредна друштва: НИС (Нови Сад), Lukoil Србија (Београд), Панонске термоелектране – топлане (Нови Сад), ЈП Транснафта (Панчево). Наведени учесници заједно су чинили око 80% укупно лиценцираних капацитета за складиштење у 2011. години, а Комисија располаже и подацима о њиховим тржишним појединачним тржишним уделима, као и уделима осталих – мањих конкурента на предметном релевантном тржишту међу којима су и „Еуро гас“ (Суботица), „V.M.L.“ (Јаково), „Петробарт“ (Београд), „ЕКО - Дунав“ (Београд), „MB-gas oil“ (Београд), и др.

Мотив спровођења предметне концентрације са становишта купца удела у циљном друштву, јесте његов улазак на српско тржиште нафтних деривата и то првобитно везано за делатност складиштења, а у перспективи и у погледу трговине овим производима. Са становита друштва Naftachem, оно ће бити у прилици да кроз веће складишне капацитете који су на адекватан начин повезани са саобраћајном инфраструктуром, побољша логистику снабдевања својих купаца на основу чега је реално очекивање да Naftachem-ова продаја нафтних деривата буде повећана. Све ово значи да су реализовање предметне концентрације определили пословно-комерцијални и развојно-стратешки интереси њених учесника. Будући да је купац предметних удела инострано друштво, спровођење ове трансакције значи раст страних улагања у Републику Србију, а што се може окарактерисати као позитиван ефекат на привредни развој Србије. Поред тога, други директни позитивни ефекти који ће резултирати из спровођења ове концентрације, према оцени Комисије, огледају се у отварању нових радних места у вези са изградњом нафтног терминала у Сремским Карловцима. Коначно, услед позитивних ефеката који ће уследити након завршетка пројекта изградње терминала, реално је очекивати да Naftachem буде у стању да повећа своју продају, а на тај начин и ојача конкуренцију на тржишту продаје нафтних деривата. Све ово може даље имати позитиван утицај и на крајње потрошаче, уколико се уштеде које малопродавци остваре кроз повећану конкуренцију на нивоу veleпродаје, пренесу и на крајње купце.

На основу чињеница утврђених у овом поступку, закључено је да предложена трансакција не доводи до значајног спречавања, ограничавања или нарушавања конкуренције на нашем националном тржишту, или његовом делу, а нарочито стварањем или јачањем доминантног положаја, па се у конкретном случају ради о дозвољеној концентрацији, у смислу члана 19. Закона, због чега је одлучено као у диспозитиву.

Поука о правном леку:

Ово решење је коначно у управном поступку. Против овог решења може се поднети тужба Управном суду у року од 30 дана од дана достављања решења.

П. О. ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Иван Угрин, члан Савета